

Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Dolní Poustevna, okres Děčín

Tyršova 302, 407 82 Dolní Poustevna

Identifikátor školy: 600 076 326

Termín konání inspekce: 20. – 22. září 2004

Čj.:	f7-1082/04-5165
Signatura:	of7ay101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Příspěvková organizace Základní škola Dolní Poustevna, okres Děčín zřízená na základě usnesení zastupitelstva města od 1. ledna 2003 sdružuje základní školu s kapacitou 260 žáků, mateřskou školu (kapacita 60 dětí), školní družinu (kapacita 60 žáků), školní jídelnu základní školy a školní jídelnu mateřské školy celkem na třech pracovištích.

Inspekční činnost ČŠI proběhla v součásti základní školy - v mateřské škole (dále jen MŠ) na pracovišti Dolní Poustevna, Tyršova 373. Předškolní zařízení zajišťuje celodenní péči ve dvou třídách s věkově smíšeným složením dětí ve věku od dvou do šesti let. Provozní doba je od 6:15 do 16:00 hodin.

Statisticky vykázaný počet dětí k 30. 9. 2003 byl 53 dětí, z toho 19 dětí se státním občanstvím „Vietnam“. V době inspekce bylo k docházce ve školním roce 2004/2005 přihlášeno 52 dětí, z nichž téměř 40 % tvoří děti s vietnamským mateřským jazykem. Zvýšený počet dětí ve třídách je stanoven výjimkou ve smyslu právních předpisů.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky v mateřské škole.

Průběh a výsledky spontánních a řízených činností v mateřské škole.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický kolektiv mateřské školy je stabilizovaný, tvoří jej čtyři učitelky. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro předškolní vzdělávání stanovené právním předpisem. Rozvržení přímé výchovné povinnosti učitelek zabezpečuje plynulou organizaci, vytváří podmínky pro souběžné působení ve třídě.

Organizace činnosti a provozu mateřské školy je funkční, vymezená dokumenty a vnitřními směrnici vydanými ředitelkou příspěvkové organizace (viz doklady č. 10, 11 ve výčtu dokladů). Povinnosti a kompetence všech pracovníků MŠ jsou stanoveny písemně, část řídicích kompetencí je ředitelkou delegována na jmenovanou vedoucí odloučeného pracoviště.

Systém vedení zaměstnanců při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy v rámci spojeného subjektu se teprve vytváří, v MŠ vychází ze vzájemné dlouhodobé spolupráce. Informační systém je založen na denním kontaktu s vedením školy, na úseku MŠ se konají pravidelné provozní a pedagogické porady. Z jejich zápisů vyplývá, že pozornost je věnována převážně organizačním záležitostem. Vedoucí pracovnice MŠ se účastní jednání pedagogické rady, jejímž je členem.

Kontrolní činnost je zaměřena na průběh vzdělávání i na provozní úsek, prováděna je ředitelkou a vedoucí odloučeného pracoviště. Zápisy svědčí o četnosti kontrolních zjištění a účinnosti kontroly směrem k provozu školy, neefektivní je hospitační činnost.

Další vzdělávání pedagogů vedení školy podporuje, na jeho financování se spolupodílí i zřizovatel. Učitelská knihovna je pravidelně doplňována aktuálními tituly pedagogické literatury, odebírán je odborný časopis. Výběr vzdělávacích akcí vychází z projeveného zájmu učitelek. Počet (v loňském školním roce celkem 9) i zaměření absolvovaných seminářů je přínosem pro práci pedagogů. Aplikace nových poznatků do praxe vykazuje nedostatky zejména v oblasti plánování výchovně-vzdělávacího procesu.

Detailně rozpracovaná kritéria hodnocení zaměstnanců (s nimiž byli všichni prokazatelně seznámeni) mají motivační charakter. V podkladech, které předává vedoucí učitelka ředitelce pro stanovení nenárokových složek platu, je zohledňována především účast učitelek v dalším vzdělávání a organizování tzv. nadstandardních aktivit mateřské školy. Hodnocení se netýká profesního růstu pedagogů, závěry z hospitační činnosti nejsou využívány.

Personální podmínky mateřské školy mají velmi dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola leží v klidném prostředí, stranou dopravního ruchu. Účelová dvoupodlažní budova z roku 1966 je v majetku zřizovatele. Školní zahrada je udržovaná, s možností celoročního využití. Pro pohybové a rekreační činnosti dětí jsou k dispozici stabilní kovové i dřevěné sestavy a pískoviště, využívány jsou přenosné pomůcky a hračky sezónního charakteru.

Pro výchovně-vzdělávací činnosti využívá škola prostorové podmínky původně trojtřídní MŠ. Prostorové uspořádání tříd je přehledné a účelné, s bezbariérově propojenou umývárnou. Zařízení je průběžně inovováno, nový nábytek splňuje funkční i estetické požadavky, umožňuje dětem snadný přístup a podporuje jejich samostatnost. Stávající starší nábytkové stěny, které jsou v herním prostoru obou tříd, však tuto dostupnost omezují. Vytvořené koutky navozují námětové hry a zajišťují dětem soukromí pro hru. Ložnice s lehátky poskytují kvalitní psychohygienické podmínky pro odpočinek dětí. Z hlediska stimulace dětí je prostředí MŠ podnětné, je udržováno v čistotě a pořádku, velmi dobré jsou tepelné a světelné podmínky.

MŠ disponuje hračkami, učebními pomůckami a potřebným materiálem v dostatečném množství, při průběžné obnově je respektováno věkové hledisko. Také knihovna obsahuje dostatečné množství titulů, problematika je však její nedostupnost dětem. Vybavení audio a videotechnikou je na dobré úrovni. Hudební nástroj je pouze ve třídě v přízemí. Potřebám výchovně-vzdělávacího procesu slouží i technické zázemí školy (PC s připojením na internet, tiskárna, kopírka).

Využívání materiálních zdrojů je vedením školy sledováno, promyšleně, ve spolupráci se zřizovatelem, je plánována jeho postupná inovace. Objekt MŠ a zejména zahrada jsou každoročně využívány širší veřejností v rámci víkendové mezinárodní divadelní akce, jinak slouží výhradně pro potřebu školy.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací program

Mateřská škola nemá zpracovaný školní vzdělávací program, který by písemně vymezil pedagogické záměry a priority.

Povinná dokumentace k evidenci dětí je vedena, obsahuje osobní údaje o dítěti, údaje o přijetí, průběhu a ukončení pobytu v MŠ. Také dokumentace prokazující naplňování vzdělávacího programu a další povinná dokumentace je průkazně vedena.

Systém analýzy pedagogické práce školy není realizován, chybí systematické vyhodnocování kvality. Zápisy z hospitačí (cca 4 v průběhu školního roku) mají popisný charakter, z jejich

obsahu vyplývá, že např. příprava vzdělávací činnosti, organizační formy, metody práce nebyly předmětem hospitací. Formální a nefunkční hospitační a metodickou činnost konstatovala ČŠI na základě provedené inspekce již v roce 1997, od té doby nedošlo ke kvalitativním změnám. Dílčím pozitivem je zavedení sebehodnocení učitelek, které písemnou formou tzv. hodnotících listů hodnotí výsledky týdenních tematických celků, závěry však nejsou využity ke stanovení záměrů a priorit výchovně-vzdělávací práce.

Režim dne vymezuje dobu pro stravování a pobyt venku (pouze 1,5 hodiny), zároveň však pevně stanoví i časové rozpětí ostatních aktivit (pohybových, spontánních, řízených), přechody mezi jednotlivými činnostmi jsou tak organizované a nerespektují osobní tempo dětí. V době inspekce převažovaly řízené činnosti nad spontánními, částečně byla omezována samostatnost dětí při stolování a využívání pitného režimu. Individuální vzdělávací potřeby dětí (např. s odkladem školní docházky, s vadami řeči, z cizojazyčného prostředí) jsou naplňovány formou zájmových kroužků (předškolní výchova, logopedie, český jazyk) a individuálním přístupem učitelek, nikoliv plánovitě v běžných podmínkách celodenního provozu. Pozitivním zjištěním je respektování specifických potřeb dětí v oblasti stravování a zavedená péče o chrup dětí.

Vnější informační systém je funkční, rodiče mají přehledný informační servis ve vstupních prostorách, samozřejmostí je i možnost přímé komunikace s učitelkami. Také řada akcí (kulturních, sportovních, veřejných vystoupení, slavností v MŠ) pořádaných často i ve spolupráci se základní školou počítá s účastí rodičů a přispívá k jejich dobré informovanosti. Vnitřní řád poskytuje informace o provozu školy, přijímání a pobytu dětí v MŠ. Je zpracován ve dvou verzích (viz doklad č. 14 a 15 ve výčtu dokladů), které poskytují duplicitní informace, vztah zákonných zástupců ke škole je vymezen pouze v rámci povinností, není vyvážen právy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Kvalifikovanost učitelek a jejich dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním předškolních dětí se odrazily v odborné stránce sledovaných činností, pozitivně se projevila i vzájemná spolupráce a jednotný styl práce učitelek. Negativně se v průběhu a výsledcích výchovně-vzdělávacích činností promítají zažitě způsoby práce včetně podcenění významu plánování na úrovni školního i třídního programu.

Spontánní a řízené činnosti

Plánování vzdělávací činnosti není systematické a efektivní. Výchozím materiálem jsou metodické listy *Barevné kamínky*, podle nichž si učitelky vytvářejí soubory témat pro svou práci. Vzdělávací cíle však nejsou aktualizovány na konkrétní podmínky tříd a nesměřují k rozvoji a naplnění kompetencí různých věkových skupin dětí.

Příprava učitelek na hospitované činnosti byla převážně zaměřena na obsah (tematickou provázanost činností) a přípravu didaktických pomůcek. Méně bylo promyšleno organizování a využití vhodných metod vzhledem ke složení dětského kolektivu.

Při organizaci činností v průběhu ranního scházení dětí převažovaly statické činnosti u stolečků. Učitelky věnovaly pozornost postupně přicházejícím dětem, motivovaly jejich zájem o skupinové či individuální aktivity (výtvarné, konstruktivní, poznávací), které rozvíjely jejich dovednosti a tvořivost. Individuální péče byla zaměřená na jazykový a rozumový rozvoj. Obsahová náplň nabídky činností většinou vycházela ze zvoleného tematického celku. Tvořivost učitelek při přípravě a využití pomůcek, výtvarného a pracovního materiálu děti vhodným způsobem inspirovala k činnostem. Podobný průběh měly i odpolední činnosti: po společném hudebně-pohybovém bloku měly děti možnost volit mezi připravenou nabídkou u stolečků (s možností vrátit se, popř. dokončit předchozí práci)

a hrou. Stejně jako při scházení jen minimálně využily možnost samostatně si organizovat hru a využít materiální zázemí třídy.

Při organizaci řízených činností převažovaly frontální formy práce. Obsah vycházel z týdenního tematického celku, rozvíjel pohybové dovednosti, jazykové a rozumové schopnosti dětí, nerespaktoval však věkové hledisko. Náročnost byla přizpůsobena nejmladším dětem, výsledná efektivita pro nejstarší věkovou skupinu dětí byla nízká. Zároveň však opomíjení psychohygienických zásad vedlo ke ztrátě zájmu o společnou činnost u nejmladších dětí. Rovněž při cvičení (zařazeném každý den) nebyly cviky přiměřeně diferencovány vzhledem k individuálním schopnostem dětí. Učební příležitosti vždy navazovaly na předchozí poznatky, znalosti a dovednosti dětí, nebyly však navozovány přirozeně. Metody prožitkového učení byly částečně využity při skupinové a individuální práci v době, kdy ve třídě souběžně působily dvě učitelky. Možnost aktivně využívat prostor a vybavení herny dostaly děti v obou třídách po ukončení řízených činností před odchodem na pobyt venku. Tento krátký časový úsek děti většinou využily pro rušnou hru a kompenzovaly tak chybějící spontánní pohybové a herní aktivity v průběhu dopoledne.

V průběhu všech činností dobře plnily svoji funkci nápadité motivační podněty a vlídný, laskavý přístup učitelek k dětem, nechyběla pochvala, povzbuzení, vyslovení důvěry. Opomíjeno bylo však konkrétní hodnocení činností, či úseku dne, při němž by děti samy mohly uplatnit svůj názor. Verbální i neverbální komunikace byla vyvážená v individuálně zaměřených činnostech, při nichž měly děti dostatek prostoru pro vlastní vyjadřování a sdělování dojmů a zážitků. Zejména při řízených činnostech, kdy učitelka pracovala s celou třídou, měly děti málo příležitostí ke komunikaci a přirozené spolupráci.

Pozitivem je přátelské a klidné klima MŠ, které se projevuje v důvěře, s jakou děti k učitelkám přicházejí, a vytváření atmosféry vzájemné tolerance při soužití dětí z různého kulturního prostředí.

Průběh spontánních výchovně-vzdělávacích činností má dobrou úroveň.

Průběh řízených výchovně-vzdělávacích činností má dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Inspekční činnost proběhla na začátku nového školního roku, lze proto hodnotit pouze dovednosti dětí, které do MŠ docházely v předchozím období. Děti vykazují velmi dobrou úroveň poznatků, mají schopnost spolupracovat a respektovat pravidla kolektivu. Děti, které přišly do MŠ v průběhu září, přiměřeně reagují na nové podněty. Vytvoření věkově smíšených tříd umožňuje dětem přirozenou socializaci, vstřícné kamarádké prostředí dětského kolektivu a citlivý přístup učitelek jim adaptaci usnadňuje.

Děti jsou vedeny k vytváření kulturních a společenských návyků. Sebeobslužné dovednosti při oblékání, stolování a hygieně odpovídají věku dětí.

Úroveň jazykových a řečových dovedností odpovídá věku pouze u části dětí. Odborná logopedická péče je zajištěna, v době inspekce do ní bylo zařazeno dvanáct dětí, dalších pět dětí je zařazeno do kroužku českého jazyka.

Rozvoj pohybových dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky je v souladu s vývojovými a individuálními schopnostmi. Děti se učí zacházet s výtvarným, pracovním i přírodním materiálem, podílejí se na úpravě i výzdobě interiéru.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy jsou celkově hodnoceny stupněm „dobrý“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* (Město Dolní Poustevna, dne 24. 11. 2002, na základě usnesení Zastupitelstva města č.j. 32/02 ze dne 25. 9. 2002)
2. *Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003* č.j. 29 580/03-21 (vydalo MŠMT v Praze dne 28. 11. 2003)
3. *Výkaz Škol (MŠMT) V 1-01 k 30. 9. 2003*
4. *Jmenování do funkce vedoucí odloučeného pracoviště – mateřská škola* (vydala ředitelka ZŠ dne 1. 1. 2003)
5. *Přehled výchovné práce tříd I, II* (školní rok 2003/2004, 2004/2005 - do 22. září 2004)
6. *Evidenční list pro dítě v mateřské škole* (školní rok 2003/2004)
7. *Rozhodnutí o zařazení dítěte do mateřské školy* (školní rok 2003/2004)
8. *Knihy úrazů*
9. *Přehled docházky dětí* za školní rok 2003/2004 a 2004/2005 - do 22. září 2004
10. *Organizační řád ZŠ Dolní Poustevna - Aktualizace pro školní rok 2004/2005* (vydala ředitelka ZŠ, 1. 9. 2004)
11. *Provozní řád školy* (ředitelka ZŠ, 1. 9. 2004)
12. *Udělení výjimky na školní rok 2004/2005* (ředitelka ZŠ, dne 3. 6. 2004), stanovisko KÚ Ústeckého kraje ze dne 2. 7. 2004, značka 74214/SMT/1569/04
13. *Plán hospitačí a kontrol 2004/2005* (vedoucí odloučeného pracoviště)
14. *Organizace a provoz mateřské školy - Školní řád* (příloha organizačního řádu)
15. *Vnitřní řád školy* (příloha organizačního řádu)
16. *Výroční zpráva školy za školní rok 2003/2004* (ředitelka ZŠ, 3. 9. 2004)
17. Pedagogicko-diagnostické záznamy o dětech
18. Hodnotící listy
19. Záznamy z hospitační činnosti za škol. rok 2003/2004
20. *Kritéria pro přidělování osobních příplatků* (součást organizačního řádu)
21. Zápisy z pedagogických a provozních porad za školní rok 2003/2004, září 2004
22. Rozpis pracovní doby pedagogických i nepedagogických zaměstnanců (školní rok 2004/2005)
23. *Úvazkový list* (učitelek působících v MŠ ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005 – do 22. září 2004)
24. Pracovní náplně pedagogů mateřské školy (působících v MŠ ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005 – do 22. září 2004)
25. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogů mateřské školy (působících v MŠ ve školním roce 2004/2005 – do 22. září 2004)
26. Osvědčení o absolvování seminářů a kurzů (školní rok 2003/2004)
27. *Inspekční zpráva* č.j. 0-08-02/9697-02P/97 z 6. 5. 1997

ZÁVĚR

Personální podmínky mateřské školy jsou příznivé - všechny učitelky splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti, mají dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním předškolních dětí a tvoří stabilní kolektiv. Nedostatky byly zjištěny v systému hospitační

činnosti a metodické pomoci učitelkám, jehož význam je vedením školy dlouhodobě podceňován.

Materiálně-technické podmínky pro činnost MŠ jsou velmi dobré. Podnětné prostředí školy přispívá k vytváření příznivé atmosféry a poskytuje dětem i všem zaměstnancům dobré zázemí.

Pedagogické záměry a cíle nejsou na úrovni školního ani třídního programu písemnou formou vymezeny. Nedostatky při plánování pedagogické práce se odrážejí v málo efektivní práci s dětmi ve věkově smíšených třídách. Výchovně-vzdělávací činnosti byly převážně organizovány učitelkami, děti nejsou vedeny k samostatnému organizování si vlastních aktivit, ve výběru metod převažují metody slovní nad přirozeným učením formou experimentování a prožitku. Výrazným pozitivem je vstřícné a bezpečné prostředí z hlediska vzájemných vztahů a tolerance v multikulturní výchově.

Výsledky pedagogického působení jsou prezentovány na akcích pro veřejnost, pozornost je věnována spolupráci s rodinou.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vladimíra Vosecká

Vedoucí týmu

Vosecká v.r.

V Děčíně dne 11. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. října 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslava Vodáková

Vodáková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Lázeňská 12, 405 01 Děčín 1. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Ústeckého kraje Ústí nad Labem – odbor školství	2004-11-08	f7-1106/04-5165
Zřizovatel Město Dolní Poustevna, Vilémovská 77, 407 82 Dolní Poustevna	2004-11-08	f7-1107/04-5165
Rada školy	není zřízena	

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--		Připomínky nebyly podány.